

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:
 Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . . . 3 " " "
 Negyedévre . . . . . 1 " 50 "

VIDEKRE POSTÁN KÜLDVE:
 Egész évre . . . . . 6 frt 60 kr.
 Félévre . . . . . 3 " 30 "
 Negyedévre . . . . . 1 " 65 "

Hirdetési díj:
 Az elfoglalandó tér nagysága és alakja szerint, s ezen feül minden beíratással 30 kr. kiemelési illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Lkfr. Csokonai-ter. 85-ik szám; havonta kiadásra szánt levelek, előfizetések és hirdetések itt érkezzék.

Hirdetési felvételtől:
 Budapest: Haasenstein és Vogler, Goldberger A. W. és Barna Tivadar.
 Bécsben: Haasenstein és Vogler, Dukas M. Schalek Henrik, Stern Mór, Oppalik A., Danneberg J., továbbá a külföld minden nevezetesebb hirdetés felvételi irodáján.

A „Nyitlter” sora 15 kr.

A „Szabadkai Közlöny” helyett

Kiadja: Szalay Károly A. ügyvéd.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.
 Kapható egy a szerk.-nél, mint a helybeli könyvkereskedésekben, és Kráczky Gy. könyvtőrnél. — Ugyanazoknál előfizetések is elfogadhatók.

A koncz.

A Mamuzsits-Antunovits által vezetett, vagy helyesebben szólva félvezetett-párt főbb emberei és hozzátartozóiakra rég ki-mondtuk, hogy kenyér után szakadnak, hivatalt hajhasznak.

Ez állításunkra mindig az lett a felelet: nem igaz. Nekik nem kell hivatal, ők a közjóra törekszenek csupán. Ez az állításunknak le h e t ő l e g iparkodtak is megfelelni, s ha az mindenben nem is sikerült, az rajtuk kívüli okokban keresendő. De azért minden tisztviselőt kompromitálni igyekeztek, valamennyinek állását aláaknázták, ha feltétlenül nem tartozott hivatalt csapatához.

A vezető kezek hivatal után ez ideig nem nyúltak, csak embereiket iparkodtak elhelyezni.

Van eszök.

Ha most kimarnak egy tisztviselőt állásából, miért iparkodnának helyére? Hiszen pár hó múlva ugy is a képviselő-testület ítélőszéké elé kerülnek, és ki tudja, — pár hó is elég lehet arra hogy lejárják magukat.

Nekik állandó hely kell, hogy megvessék lábukat. A tisztújításig találnak teherhordót minden állásra. Van polgármester, van főkapitány, van főügyész, van minden, — de csak h e l y e t t e s. Még el is dicsérik őket. A polgármestert elhalmozzák oly érdemek felsorolásával, melyekről ő maga sem álmodott. De hát el kell altatni az új helyzet küszöbén, nehogy annak is kinyíljék a szeme.

Hogy azonban nem oda néznek e párthősök a hová útni szeretőnk, az már most is kezd napvilágra jutni. A mint egy állandóan mutatózó zsirosabb állás megüresül, ott már összemordulnak a „k o n c z” fölött. A „pártbeli titkok” napvilágra jutnak. És e titkokat egymás ellen használják kortes eszközökként.

Jól van ez így, — nem is lehet másként.

A bajmoki plebánia megüresedett.

T á r c z a

Farsangi gondolatok.

irta:

K L E M M I.

Hogy osztja örömeit teli kézzel Karneval öfensége! Suhogó selyem, tánczó párók, rózsza piros mosolygó arcok mindenütt merre csak szem lát! Mily lazasan várja a szerető férfi az ude ajkáról el-el röppent egy-egy bizalmasabb szót, mely a táncz közben felhevülés pillanatában hagyta el a piczi ajkat; a kecses lény önfelédten simul tánczosra keblére tova, repülve a zene édes hangjánál. Kéj mámor és tomboló jókedv!

Ilyen a báterem ma.

Hát a nász terem?

Boldogan, kipirult arccal ül a bájos ara még boldogabb vőlegénye oldalánál. Szemei büvös fényben ragyognak. Hisz boldogsága szédítő magasztalan áll! oly boldog, hogy félnie kell, nem-e álom az egész. Olyan édes és könnyű az a rózsaláncz melylyel összekötötte a pap kezeit, s melynek révén bevezette őt egy tündér világba, hol csak öröm a boldogság várakozik reá, s

A kisebb nagyobb tisztelendő és nem tisztelendő papok jelentkeznek, s miután ezek nagyobb részt segítettek a Mamuzsits-Antunovits párt szekeret előre tolni, jogosnak hiszik kérélmüket, hogy most őket is segítse a párt. De hát egy állásra csak egy ember választható. A párt ez állás betöltésénél már foszladozik. Az egyik folyamodó kandidatus ezt látva, nem tartozkodik a Mamuzsitsok ellen fordulni, s az eltávozott bunyevácok között korteskedik a maga javára egy Mamuzsits nevű pályázó ellen, s rémülettel adja elő, hogy vigyázzanak, meg ne válaszzák ezt a Mamuzsitsot, mert baj lesz!

Hát ugyan miért?

Mert a kortes pap szavai szerint maholnap az összes hivatalok Mamuzsits kezben lesznek. Mamuzsits Lázó lesz a polgármester, Mamuzsits Ágó a főkapitány, Mamuzsits Benzo a gymnasiumi igazgató, Mamuzsits a házfelügyelő, Mamuzsits a „vékás”, Mamuzsits mindenütt a hol akar! Hát most még a plebánások is ezek közül kerüljenek ki! . . .

Pedig ez a kortespap volt egyik főemelyűje a Mamuzsits-párnak, vajjon megbánta volna már is hogy ezek a párt fejére nőttek?

Hja, a k e n y é r!

Ha már most így bomladoznak, ha ez egy elejtett „k o n c z” fölött is ugy kezdenek vijogni mint az éhes keselyűk, vajjon milyen zür-zavar támadand a neumsókára bekövetkezendő tisztújításnál, a mikor az általános jutalom kiosztás napja megérkezend? Vajjon lesz-e elég hivatal befogadni a követeléseket?

Majd elvállik.

De az bizonyos már ma, hogy a hivatalok martaléki kidobott prédának fognak tekinteni, s hogy e „konczok” fölött merész viaskodás zudul föl a kenyérpárt saját kebeléből.

tündér-világban csak egy férfi van számára melynek ő uive, élete telke minden! — és viszont. Vajjon megmarad-e boldogsága akkor is ha majd az angyal és bálványja lassankint kezd emberre változni? nem dől-e romba a legvár? nem foszlik-e szét az álom mely örökké tartó boldogságot ígért?

Kicsiny szobában fejét két kezébe hajtva ül a merengő; ezéltől pár évvel még gondtalan tapasztalatlan gyermek-lány, azután később, boldogtalan menyasszony, s utóbb szenvedő asszony. Tagadja a boldogság létezését, mely szerinte nem egyéb mint egy ideges beteg agy szüleménye, melyet csak azért találtak ki, hogy még jobban kinezak a szenvedőket! Hát hol van az a tennen hirdett boldogság? — ha egyáltalán létezik — az az égig magasztalt szerelem, a miről anyyi szépet és jó hall és olvas az ember? hol van? hol lehet feltalálni a viszont szerelmet mely anyyi boldogságot ígér; a mely kiegyenlített szegénységet, nyomort, fájdalmat, mindent! édessé tesz egy darab fekete kenyéret mert annak a keze adja azt, a ki nélkül az élet mit sem ér, s a kiért olyan végtelen édes volna a szenvedés! . . .

Ha, ha, ha! nevensenek rajta, hisz ő is nevet. Anyyira nevet, hogy a köny is kicsordul szeméből, Hisz még egy barát vagy barátónál am dicsékedhetik, meg ez is megvan tagadva

Kényszerhelyzetünk.

Van egy ember Szabadkán, a kivel nem jó szívből foglalkozunk, aki nem érdemi meg a reá pazarolt nyomdáfestéket sem. De törvényhatóságunk és közeletünk megköveteli a helyi sajtótól, hogy a gyomrot irtsa, a társadalmi szemetet kíméletlenül kiséperje. Ily uton került Villov Józsa neve lapunk keretébe s e miatt jutottunk abba a kényszerhelyzetbe, hogy véle többször foglalkozzunk, lévén ő városi bizottsági tag, kitől megkövetelhetjük, hogy jóaralvo becsületes polgára legyen városunknak.

„Szabadság” 1884. évi 5. számában a következő üdonság jelent meg:

„A megbotozott városi képviselő s a hirhedt orszópó uszorás Budai, igazabban Villov Józsa a napokban ismét egy becstelen cselekvényt követett el. A tényállás röviden ez: — Néhai Szekenderovits János ügyvéd kölcsön vett ettől a t á r s a d a l m i s z e m é t t ő l 300 frtot. Az adós elhunytá után Villov Józsa perbe vontá az örökösöket, betábláztatta a hagyatékot és beszedte követelését még pedig oly nagytelkűen hogy több évről kamatokat elengedett. A múlt napokban a megerekövált család az elhunyt örökösök iratai között egy nyugtára akadt, mely szerint Budai Józsa uram eme követelését még Szekenderovits János életben létekor megkapta, tehát az ujabban behajtott összegig megasorolta az árvékat!! — És ez a család még mindig ott díszleg a képviselő testületben, sőt elég vakmerő egyes becsületben élő tisztviselők ellen áskálódni.”

Villov Józsa ezután két hétig gondolkozott vajjon mit eszelekedjek, míg vegre a „B. Ellenőr” 7. számában a következő nyilatkozatot látott napvilágot:

Nyilatkozat.

Azon kősa hírekkel szemben, melyeket rosszakarom a városban terjesztettek és melyek a „Szabadság” című helyi lap hasábjain láttak napvilágot ezennel kinyilvánítom, hogy én néhai Szekenderovits Jánosnak soha sem adtam 300 frtot kölcsön és ezért annak visszatérését soha sem nyugtáztam. Szekenderovits János mint volt ügyvédem egy ízben behajtott részemre Bileiczky György taniótól 1000 frtot; — en ez alkalommal tavol lévén, midőn haza jöttem értesíttem a pénz kifizetéséről. Szekenderovits János ezen 1000 frtot magának megtartván 10 év alatt azt nekem részletekben lefizette, — lehet, hogy ezen

tőle. Életének utja tele van hintve tövissel annyira, hogy minden sóhajtsánsál fel szakad a hegedni nem akaró seb.

Volt neki is egy álma — — — régen — — — nagyon régen. Hanem ez álom volt, elmúlt; ködkép volt, eloszlott! Három év sok idő, addig tartott az álom, s azután? . . . fel ébredt a rideg valóra, tünődni egy eltévesztett élet boldogtalansága fölött.

Tudják-e mi az, ha az asszony nem szereti azt kihez örök hűség köti? tudják-e mi az ha az asszony mást szeret? Bűnös ő, bűnös! Ugy-e így hangzik az itélet? El van fölötté törve a pálcza! De ne feledjük, hogy ez a halvány arcú merengő inkább meghalna, sem hogy megtörje hűség esküjét! Oh pedig csak az tudja hogy mily szenvedés az, a ki át élte azokat a kínos napokat a miket egy nő eltölt a nem szeretett férfi oldalánál! Szenvadni, s a melletl epedni, oly boldogság után, a mit el nem érhetünk talán sona! — Latni, ébren és álomban szüntelenül azt a má s i k imádot arcot, a melyre tiltva van tekinteni, . . . azt az édes, édes ajkat melynek egyetlen mosolygása új életet önt a már-már hanyatló életbe! . . . Oh az ily menyasszonynak nem rózsaszállyal fonták össze kezeit, rabláncz melynek sulya alatt lerokadnak a gyenge vállak! . . . Oh minő tarsang!

részletfizetések valamelyikéről nyugtát adtam neki. De a „Szabadság” által híresztelt 300 frtos nyugtának egész története kóhalmány és alaváló rágalom: mert Szekenderovits János özv. Malagurszky szül. Zomboreovits Mariának adása volt 600 frtal, ezen követelés a hitelezőnő általi nekem engedményeztetést st. — így perilem b. aratán Szekenderovits János örökös-it mint engedményes 370 frt erejéig, mely per bírói egyezséggel véglegesített, — azonban a követelés kifizetve egészen még most sincs. Ezeknél fogva a ki azt meri állítani, hogy én Szekenderovits Jánosnak valaha 300 frtot adtam kölcsön, s hogy ezen kölcsön visszafizetéséről nyugtát állítottam ki, az alaváló rágalmaszó és rosszakaratu hazug.

Kelt Szabadkán, 1884. febr. 16-án.

Budai József.

Ez alaváló ügyben néhai Szekenderovits János örökösei a következőleg adják elő a valódi tényállást:

Nyilatkozat.

Budai Villov Józsa a „Bácskai Ellenőr” 7. számában egy nyilatkozatot tesz közre, melyben néh. férjem és illetve boldog emlékü édes atyánk, néhai Szekenderovits János volt szabadkai ügyvédrel azt állítja, miszerint ez Bileiczky György taniótól 1000 frtot behajtott, azt magának megtartván; 10 év alatt részletekben törlesztette s így az általunk időközben föllott nyugtákkal ezen követelésekre vonatkozólag, nem pedig az özv. Malagurszky szül. Zomboreovits Mariának kötelezésre; és azon egyén, aki azt meri állítani, hogy ő (Budai) néhai Szekenderovits Jánosnak 300 frtot adott kölcsön és hogy ezen összegnek visszafizetéséről nyugtát állított ki: — az alaváló rágalmaszó és rosszakaratu hazug.

Mindenek előtt legszentebb kötelességünknek tartjuk azon — a Villov József által férjem illetőleg boldog emlékü édes atyánk ellen felhozott vádat — mely csak Budai megbélyegzett sajtóból kerülhet ki, ezennel ünnepélyesen visszautasítani. Az igaz, hogy Budai követelése nem 300 frtos kölcsön számon lett beperesítve és így ezen közelemény téves információ alapján, de azért nem alaváló rágalmaszó sem rosszakaratu hazug a közlő, — hanem Budai Villov József felhasználva édesatyánk elhalálozását, egy néhai özv. Malagurszky szül. Zomboreovits Mariával 1866. szept. 24-én kötött szerződésben kötelezett 600 frtos tartozása alapján, melyet nevezett, nő ismét Szűpité Bera Rozáliára engedményezett s mely összeg törlesztésére az alantabb közzölt nyugta szerint mnevezett nő 1869. Január 19-én 350 frtot vett föl és utóbb ugyanannak törlesztésére Budai Villov József ugyancsak az alább közzölt 1874. Január 26-án kelt és sajátkezűleg irt nyugtája szerint 100 frtot, így tehát meg csak 50 frt követelés áll fen.

Budai 6904 ex 1882 szám alatti keresetével Haverda Boldizsár ügyvéd által 370 frt tőke ennek 1873. évi január 9-től járó 6 százalékos kamatai erejéig beperesített; nekünk a nyugtáik létezéséről tudomásunk nem lévén, megbizunk ügyvédünket, hogy vizsgálja át Budai okmányait, szóval hogy bennünket a tárgyaláson képviseljen. Miután az a követelést valódinak hitte, annak kifizetését hozta javaslatba, azonban rövid haslasztást kért.

Felperesek sürgették az ügyet és egyezséget ajánlottak, mely esetre 10 évi kamatot ajánlottak elengedni. Bár feltűnő volt felperesek nagytelkűsége — mert a perkoltságot ugyan csak követelték — ügyvédünk az előnyöknek látzó egyezséget elfogadta.

Felperesek alatt nagyon éghetett a föld, mert be sem várva míg az árvaszék kiskoruk érdekében az egyezséget jóváhagyta volna: ellenünk 5089 ex 1883 sz. alatt vegrehajrást kérték.

Minek folytán — de különösen Villov tolytonos sürgetésére Varga Agoston ur, mint a nagykoru örökösök megbizottja a nagykorukra eső rész fejében Villovnak 299 frt 30 kr kifizett. Ezután másod vagy harmadnapon láttak meg a többi iratok között e két nyugtát:

I.
 (Másolat.) Nyugtatas. Oszt. ért. 350 frt szóval három száz ötven forintból, melyeket én alulírott miat Malagurszky szül. Zom-

boresveits Mária asszonyság engedelménye Szken-
derovits János ügyvéd úrtól az 1866-ik évi szeptem-
ber 24-án kelt szerződés nyomán azon 500
frtyvi összeg részletes behajtása fejében felvett,
melyekkel most nevezett ügyvéd ur a fentebbi
szerződéssel Malagurszki Mária asszonyságtól az
ezt illető Budinsveits tömeg elleni követelések-
nek átválalásával tartozott. Kelt Szabadkán 1869.
január 19. Sztipics Bera Rozália s. k. Előttünk,
Czeruyakovits Antal s. k. és Rózsa Ignác s. k.
A valódiságot szavatol Németh Mátyas s. k. ügy-
véd. Szabadkán, 1884. febr. 22.

II.

(Másolat.) Nyugtatóvány. Oszt. ért. egyszáz
forintot a melyet én alulírt a Szken-
derovits János ügyvéd úrtól a Bera Rozália részére. a Má-
nich Péterőtől által vett kötelező után járó összegből
e mai napon h i j á n nélkül fölvettem és i m e
nyugtatom. — Azaz 100 frt. — Szabadkán, 1874.
január hó 26-án. Budaj József s. k. A valódisá-
got szavatol Németh Mátyas s. k. ügyvéd. Szab-
adkán, 1884. febr. 22-én.

Ekkor értésére adtuk Budainak, hogy mi-
tett velünk, mire vitte letkiismeretlensége?!

Eljött tehát hozzánk és kérte a nyugtákat
Mi csak a nyugták másolatát mertük kezeibe
adni, ő azonban az eredeteket követelte, mert
egymond nem emlékszik rájuk. Ismerve Budai
jellemét (!) nem mertük ezt tenni, féltünk, mert
csak magunk nők voltunk hon. hogy megsem-
misítendő.

Budai ezzel tőlünk eltávozott, de Varga
Agoston urat kinalta, hogy venne vissza a pénzt
az egyik örökösnek — Szken-
derovits Lászlónak — pedig 50 frtot ajánlott, hogy csak ne hozzuk
nyilvánosság elé az ügyet.

Az a tiszta tényálladék; ezekből aki meg
nem ismerte Budai Vilov Jóska: megismerheti,
a többi pedig a bíróság dolga leend.
Szabadkán, 1884. február 22-én.

**Özv. Szken-
derovits Jánosné,
Serly. Szken-
derovits Nina,
Szken-
derovits László.**

Miniszteri látogatás Szabad- kán.

Néhány nappal ezelőtt két hír kelt szárnyra
városunkban, s ezek mind-nike egyaránt érdek-
heli a t. olvasót; elmondjuk azokat egymásután.
Az első a szabadelvű pártból került ki s
abbán áll, hogy a kormány a helybeli gymnasium
intézetének kérdését immár elődöntötte a k a t h ó-
l i k u r s á g g r e t e l m e b e n. Ugy van-e, nem e-
ő k tudhatják; ezuttal nem is szólunk hozzá,
majd csak akkor, ha történik is valami.

A második szinten nem kevésbé fontos;
eddigé nem is volt valószínű; bár óhajtható
lett volna már régen, az t. i. hogy minisztert
fogjunk látni itt helyben, Trefort Agoston vallás-
ügyi miniszter ő excellenciájának személyében.
Mióta a kiegyezés megtörtént s Magyarorszá-
g felől kormánya újult Budapesten székel, csak
egyszer láttunk i l y e n nagy urat falaink között,
de akkor is csak incognitóban — Gorove István
akkkori kereskedelmi miniszter a 70-es évek ele-
jén. Pedig Szabadka oly fontos pont minden te-
kintetben; hogy csak a legnagyobb sajnálattal
emlékezhetünk arra, hogy ilyen látogatás szeren-
cséjében eddigé nem részesülhettünk. Lesz is
dolga nálunk a miniszter úrnak, több mint híné.
Itt van a magyar kir. állami tanítónőképző-intézet,
melynek a külső elhelyezését, épületének fekvé-
sét meglátja s a környező épületeket és sertés-
árutért (vulgo disznópiacot) szemügyre veszi, rö-
gön azt kérdezheti magában: ha vajon nem le-
hetné-e az országban valahol még ilyen czélszerű
képző épületet vásárolni? Ott van továbbá a
gymnasium szinten nem szerencsés fekvésével;
de ennek oka még a multban gyökerezik. Hát a
potgári iskola, számos népisk. oszt. és kisdudó-
intézetek vajon nem óhajtják-e hogy legalább
egynémelyikük a miniszteri látogatás szerencsé-
jében részesüljön?

Hogy vajon a szárnyra bocsátott hír sze-
rint még most a napokban fog-e magas lát ga-
tás meg történni, a vagy csak valamikor zöldvadás
körül, azt magunk sem tudhatjuk; de van egy
szerény indítványunk; fogadja Szabadka város a
magas látogatót akként, hogy ezen fogadtatás
mindkettőt, a vendéget és a házigazdát egyaránt
kitüntesse; tiszteljen meg a látogatásban a közni-
velődés ügyeért oly tevékeny kormányfőfűnt; tö-
rekedjék kitüntetni, hogy ha fordulhat is elő kor-
mányozók és kormányzottak között nézetkülön-
ség; de az mindenkor az osztó igazság és a
kölcsonös méltanyosság alapján kell, hogy meg-
oldassék. Mert csak ha így teszünk fent és lent
csak akkor fog a közjöllet igazán előmozdítani
s a nagy cél: nemzetünket mindenben európai
színvonalra emelni, elérteni.

Üdvözljük tehát a majdan megérkező
minisztert, s ószintén kívánjuk: hossa Isten mi-
nél hamarabb!

Szinigazgatónk választásához.

Ez ügyben lapunk mult száma egy közle-
ményt hozott, mely híven óhajtottá visszaadni a
szinügyi bizottság eljárását és hangulatát s mely-
ben az mondatik, hogy Mosonyi Károly nem fo-
lyamodott ugyan, de hogy port hintsen a szin-

ügyi bizottságunk szeme közé, adott be egy elő-
terjesztés felét. Elmondatik ugyanott, hogy ő jó-
nak látta az írásbe hivatás elől Zomborba utazni.
A szinügyi bizottság többségének ez volt
nézete, s nem tartózkodott véleményét egy is ki-
mondani. S e feltevése alapos volt. Minden jel
arra mutatott, s mi is e véleményét osztottuk.
Mosonyi Károly szerkesztőségünknek kije-
lenté, hogy az ő beadványa nem akart porhün-
tés lenni s Zomborba egy üzleti dolgában okvet-
lenül el kellett utaznia a választás napján. Mi
ezt a nyilatkozatot is elhisszük, s ellenkezőjét
nem is kutatjuk, hiszen tul vagyunk e dolgon;
de azt itt is kijelentjük, hogy ha Mosonyinak
komoly szándéka volt Szabadkán maradni, kar-
volt egy odavetett „tesztem fel azt”-féle bead-
ványnyal kísérténi meg megválasztását — egy-
oly törvényhatósággal szemben, mint a szabadka.

* * *

E rovat alatt megemlítendőnek tartjuk,
hogy Mándoki Béla, a megválasztott szinigazgató
é h ő 20-án körünkben időzött s a szerződést
alá is írta. Mándoki egyszerre kapta meg a győri,
szekesfehérvári és szabadkai színházakat, de a
a két előbbiről leköszönt.

Az új szinigazgató jelenlegi társulata egyi-
ke a vidéki jobb társulatoknak, de Mosonyi Ká-
roly társulatát utol nem éri. A szakember azon-
ban e hiányon könnyen segíthet és ígérte sze-
rint segít is, mert a miként kijelenté itt léte-
alkalmával, társulatát új és oly erőkel egészíti
ki, hogy a vidéken az a legelső között álljon!

Mi nyugodt lélekkel mondjuk az új választás-
ra, hogy közönségünk meg lesz elégedve
Mándoki Bélával is ép úgy, mint meg van elé-
gedve ez időszerint Mosonyi Károlyival.

* * *

Többek által felkérve, hogy Mándoki
Béla szerződött tagjainak névsorát vegyük fel la-
puk keretébe, közöljük azt úgy, amint a szin-
ügyi bizottsághoz beadott, kijelentvén egyben
az új igazgató szavai szerint, hogy e névsor egész
új képet nyerend.

A működő társulat névsora:
N ő k. Bacsné Liptay Laura első operette
és népszínmű-énekesnő. Bácskay Julcsa operette
coloratur és népszínmű-énekesnő. Ellinger Ilona
operette soubrette és vigjátéki szende. Laczkó
Aranka első vigjátéki és drámai szende. Maár
Julia fiatal hősnő s drámai színésznő. Bera Paula
operette comica és társalgási színésznő. Lamerne
Teréz comica és anya színésznő. Mándokyné
Emma operai primadonna. Bácskayné Paula drá-
mai anyaszínésznő. Angyal Ilka, Mikeyné Tinka,
Szöllősné Hermin, Völgyi Katicza, Morvainé
Terka, Takácsné Lenke, Makay Zsigmondné,
Bécsy Mari, kardalnok- és segéd-színésznők.

F ő r r i a k. Boross Lajos drámai apa és
jellel-comicus. Csátár Győző első operette bar-
iton és népszínmű-énekes. Morvay Antal első ly-
rai szerelmes. Mándoky Béla drámai hős és je-
lem-színész. Bács Károly drámai eselszövő és
társalgási színész. Mikey Lajos első komikus.
Kövessy Albert operette buffo és salon-comicus.
Hunfy Imre operai és operette tenor. Veres Sándor
drámai apa és hős. Hunyadi József népszí-
nmű-énekes. Fűredi József másod-comicus. Laurer
Béla, Báthory István, Takács József, Parányi
Antal, Vitkovszki Imre, Sallagi Adolf, Kanyáthi
Andor kardalnokok és segéd-színészek.

S z i n é s z e t ü n k.

S z o m b a t, február 16. „Királyné esip-
kekendője.”

V a s á r n a p, febr. 17-én két előadás
tartott. Az egyik délután 3 és fél óraker kez-
dődt a „Legjobb az egyenes ut” című darab
előadásával; a darab vegeztével Frankl Mór a
10 éves esodálatos számoló mutatta be rendki-
vüli matematikai képességét. S bár tagadhatat-
lan, hogy mutatónya nagyon érdekes, algha
van meg jözeznie arra, hogy színházban léptes-
sék fel. Felléptét egyedül az menti, hogy ez al-
kalommal rendkívüli előadás tartott; különben
a publikum maga sem nagyon törte magát utá-
na, mert ezen kívül még csak egyszer lépett fel
hétfőn. s a hirdettet harmadik fellépés elmaradt.
A rendez időben szinre került Lukátsi „A ve-
reshau” című 3 felvonásos népszínműve. A sze-
replők meglehetősen játszottak. Hosszas szunet
után most volt alkalmunk újra látni Rónaszéki-
né. A közönség szívesen fogadta s a közbeszö-
nőkat megismételték.

H é t f ő febr. 18. „Három kalap” Henne-
quin Altrédől. francia bolondság melynek ma-
lattató hatását nagyon emelte a jó előadás.

K e d d február 19-én „A királyné esip-
kekendője.”

S z e r d a, febr. 20-án „Lowoodi árva”
dráma 2 felvonásban előjátékkal. Irta Biöckpfeif
Sarolta, több érdekeny dráma ismert szerzője.
Reed asszonyt Lénárdné személyesíté, kiváló
gonddal, mint minden alkotását. Alakja épen oly
találó és hatásos volt, mint Márkus Etel Eyre
Jane-je, melyben a finomabb árnyalatokat is mér-
tökszerűen tüntette ki. A darab számos hibája
közül egyik legnagyobb az, hogy Lord Poches-
ter Rowlandot Jane úgy írja le előttünk, mint
valami nagyszellemű férfit, kibe épen e fényes
tulajdonért szeret bele, pedig Rochester a da-
rabban csak közönséges szellemű egyén, kinek
legfőbb jellemvonása az angolos gorombaság, me-

lyet elviselhetővé csak a gorombasága alatt lakó
fiszta szívűség tett. Kazaliczky mindköt sajátsá-
gát kiemelé, a szellemességet természetesen nem
volt módjában. A mellékszereplők valamennyien
jó játszókat s hogy nekiknek nevét nem emlit-
jük, ennek tudják be. Egyedül Keeskméthy Ir-
mát, mint új tagot akarjuk felhozni s eleven,
jellemezésre törekvő játékaért megdicsérni. Midőn
először láttuk játszani, elfogultunk hittük, de
minden újabb fellépése leront egy részletet e hi-
tünkben — legnagyobb örömmünkre s mind job-
ban megerősít ama véleményben, hogy ő már
gyakorlott színész, nem elfogult, mert hozzá-
szokott fellépni ama „forró deszkákon”, de já-
téka még bevezetlen. Mozdulatait itt-ott simi-
tani kell, s szép hangjának több hajlékonyságot
adni, — meg kell tanulnia a módokat, mely-
szerint a különböző érzelmeket, különböző módon
és jellemzően lehet is, kell is adni. Összes játé-
kában jó uton van, de a telmunkánál nem szab-
d megállapodni. Örömmel láttuk, hogy a „Ve-
reshau”-ban kellő elevenséggel adta Csinos Jul-
csát s hogy a „Lowoodi árva”-ban a Clarence
jellemeinek felfogásában sem hibázott; de jobban
ki kellett volna domborítani. Csak előre a meg-
kezdett uton. Nagyobb egyenítés, simább, válto-
zatosabb hang, itt-ott simább és jellemzőbb moz-
dulatok elajajítására kell törekednie. Ez irányban
haladva rövid idő alatt a jó színésznők közé fog
tartozni. Mi így is örvendünk, hogy szinpadun-
kon láthatjuk.

C s ü t ő r t ő k, febr. 21. „Mukányi”. Ked-
velt színésznőnek Arday Idának jutalmul és
Szathmári Árpád vendég szereplésével. Arday Idá-
nak sok élvezetes estét köszönthettünk a színi-
ivad alatt; a közönség csak hálaát rotta volna
le, ha tömegesebb megjelenésével megtiszteli.
Fájdalom! a földszint eléggé telt soraira számos
üres páholy ásitott le. . . . az est néhány tag-
nak valóban jeles játéka folyán nagyon élvezes-
tes volt. Felemlítjük mindenk előtt a vendég-
művészt, Szathmári és magát a jutalmazottat, to-
vábbá Keeskméthy, Márkus Etel, Halassit, De-
zsérit, Tiszait, Kazaliczky és Kuthyét. Szathmá-
ri ur Mukányija emlékeztetett Szigeti József alak-
jára, mely egyike Szigeti legjobb alakításainak.
A Tiszai reportere egy hibában szenvedett, nem
volt komikus; a „revolver-zurnalizának” —
ki tiltakozik a „revolverség” ellen — arzátlan-
sága kevésbé veszedelmes, mintsem hogy ko-
moly lehetne, de épen mivel nem veszedelmes,
neveléses s nagyozó henczegeivel mulatató. Ti-
szai Kozákja csak toakodó volt, és sértően élel-
mes. Azonban játéka emlékeztetett bennünket a
„Bolond Istok” ez. éleclap egyik tipikus alakjára,
mi annál érdesebb, mivel Kazaliczky is utá-
zótt egyet a Stomay családban s ugyanabban
Ajai az „Üstökös” (Tallérosy-Zboraj). Dr Karó
és Kokas urak (Ajtai és Várdi) nem tudván sze-
repeiket kellő mértékben, nem voltak jó alakok.

Heti műsor.

Vasárnap, febr. 24. „Igmándi kis pap”
népszínmű.

Hétfőn, 25. „Lumpaczi Vagabondus” ének-
bohózat.

Keddén, 26. „Kis herceg” op. Erdélyi

Szerdán, 27. „Koldusdiák” op. Marietta

Csütörtök, 28. „Nap és hold” o. vendég

Péntek, 29. „Furesa háboru” o. fellépői

Előkészületre kitézettek: „Nézd meg az
anyját” új vigi. „Czezell házassága” új színmű.
— „Angelo”, „Végrendelet”, „Hamupipóke” dr.
„Kertészleány” új operette, „Traviata” opera.

FARSANG.

Batyú bál.

Igy nevezik azt a mulatságot, a midőn a
szép kezek elemzősíról és esemegéről, a fiatal-
ság tánczterem és zenéről a vendéglős pedig jó
borokról (természetesen ez utóbbi pénzért) gon-
doskodnak. Hát ilyen mulatság volt mult héten a
„Pest városhoz” címzett szálloda termeiben. A
gastonomia minden művészet napvilágot látott.
Volt anyi féle szemből-szebb és jobbnál-jobb
étel, a mennyi csillag ragyogott azokban a ter-
mekben, a hól máskor Mamuzsits Agoston ora-
cziózní szokott. Hisz minden háziasszony ki akarta
tüntetni magát. Egy valóóságos termény-kiállítás
pompatott a megterített asztalokon.

Pardon a kronologiai sorrend kedvéért,
meg kell emlitenünk, hogy előbb táncz volt bő-
ségesen és csak midőn a tánczról kiehézték a
vendégek, kaptak gyomorerősítőt. Munka után
édes a nyugalom, tartja a példabeszéd; mi e
közmondást egy kissé megváltoztatva láttuk, ak-
ként hogy táncz után édes az étel és ital. Nem
is volt panasz a tánczkezd ellen, és még keve-
sebb az étvágy ellen.

No de térjünk át themánkra. A bál kitün-
ően sikerült. Fesztelen jó kedv uralkodott mind-
végig és ez onnan eredt, mert a megjelent hölgy-
ek egyszerű utcazi toiletteben jelentek meg.
Ez egyszer nem azért voltak a bálban, hogy
fanyúl ruhát mutassanak be a bál flaneuróknak.
Mulatni jöttek és minden jel arra mutat, hogy
elérték céljukat. Lám jó volna ezt jövőre is
megtartani. Keves kiadással jól mulatni mégis
csak többet ér, mint sokat költeni és a mellett
unatkozni. Leányok kevesen voltak, annál több
volt a fiatal menyecske. Lehetne is mondani,
hogy ez az első bál volt, a melyben a fiatal asz-

zonyok voltak az est hősei és a tőlünk s nem
a nép szavajárásától függ-e, mi e mulatságot „a
menyecskék báljának” czimeztük volna.

A mi a csinnal párosult nem az egyszerű-
séget illeti mindmegannyi megjelent hölgy dicsé-
retet érdemel. különösen kitűntek a leányok kö-
zül Strasser Bolla, Strasser Mariska Müller Róza
és Schreier Rózsika kisasszonyok; az asszonyok
közül pedig Halbróhr Salamonné Kunetz Albert-
né, Rósenbergné, Taussig Vilmosné, Buchwald
Lázárné, Kramer Antalné, Bauer Ignáczné és
Geiger Miksáné.

Az est nagy sikerének érdeméből az orosz-
lány rész a házi asszonyokat névszerint: Kunetz
Albertné, Halbróhr Salamonné és Taussig Vil-
mosné illeti, kik nem kimélve fáradságot, szo-
kott kedvességükkel minden vendéget a legelő-
zékenyebb módon társalkodtak és gondoskodtak
arról, hogy semmi se szenvedjen bármiben hiányt.

A mely idő alatt azonban e társaság jól
mulatott, egy minden pártolásra érdemes színész-
nőnk keseregthette, hogy ép jutalomjátékának
napjára kellett Carneval e disz előadásnak meg-
történni. Azonban a véletlennek meg vannak a
maga játéka. Elmaradt a tömeges színházi látó-
gatas, de csak azon következménnyel, hogy Ar-
day Ida művésznőnk előtt még fényesebben le-
gyen beigazolva, mennyire szereti és tiszteli őt
a mi színházlátogató közönségünk. Ugyanis Dr.
Milkó Izidor hevenyében a jutalmazandó részre
gyűjtést rendezett a piknikezők közt, mely szé-
pen sikerült is. Nem is az összegben látjuk mi
annyira a sikert, mint azon körülményben, hogy
az adakozók azt a legszívesebben tették s mint-
egy mulatságukat akarták jövenni.

Igy folyt le a csütörtöki batyú-bál, a mi-
lyenből még sokat, nagyon sokat kérünk.

A szerbek bálja.

Régen láttam már oly sikerült, kázias vig-
mulatságot mint a szerb „B e s e d a” volt.
Mindent föl felhett ott az ember, csak feszé-
séget nem, a mi mindegy bálnak, mulatságnak a
megőléje.

De hogy elmondjam mi minden volt, tehát
kezdjük elülről, a koncertből: 1. szám volt „Pot-
pourri” I. Proháskától, a 2-ik „Zvezda” Topálo-
vitsól, a 3-ik „Potpourri” Ózicistól, előadva az
egész dalárda férfi tagjai által, bámulandó egy-
öntetűséggel és végül „Vetru s Kosora” szolóval
előadva a dalárda férfi „agjai által szinte szép
összhanggal.

Eddig csak könnyű volt az én bátdudósítói
feladatam, de most . . . most jaj nekem, kit te-
gyek a sok szép közül legszebbnek, már erre
nem merek vállalkozni mer még nincsenek szem-
biztosító intézetek, s ezek nélkül, nagyon veszé-
lyes feladat lenne. De hogy senki ne haragudjék
meg az én árva fejemre, betűrendben közlöm az
ott jelen volt szépek neveit, ott voltak: Antu-
novits Lajosné, Aradszky Lukácsné, Aradszky
Szávóné, Alexics Katicza, Demetrovits Zorka,
Friedmanné k. leányával, Georgievits Olga,
Gyorkovits Helén, Gyurgyevits Julka, Gyurgyevits
Erzsebet, Ivanovits Olga, Hoffmann Ilonka, Had-
sits Milka, Karner Jánosné k. leányával Etelká-
val, Krnyájszky jóvits Katicza, Lepedát Helén,
Manojlovits Györgyné, Manojlovits Istvánné, Ma-
nojlovits Sándorné, Macskovics I. kisasszony any-
jával, Magarasevits Danicza, Mijatovits Olga, Pav-
kovits Mileva, Popovits Simonné, a szép Popo-
vics Györgyné, Prodanovics Györgyné.

Értesítés.

A szabadkai gymnasium ifjusága által az
„Önképző körrel” élén, márczus hó 2-án,
vasárnap d. e. 10 óraker a „Pest-szálloda” nagy
termében tartandó Arany-ünnepély sorrendje a
következő:

1. Elnöki megnyitói beszéd.
2. A himnusz, éneklí az ifjusági dalkör.
3. Arany János életrajza.
4. A koldus ének, költ. Arany Jánostól sza-
valja Kossa Béla VII. o. t.
5. Arany egyik költeményének fejtegetése.
6. A bajusz, költ. Aranytól, szavalja Haj-
duska József VIII. o. t.
7. Zách Klára; szövegét és dallamát írta
Arany J., éneklí az ifjusági dalkör.

Alulírt igazgatóság tisztelettel felhívja a t.
közönséget, hogy ez iskolai ünnepeken minél
nagyobb számban megjelenni sziveskedjék.

Kelt a Szabadkavárosi közési gymnasium-
ban 1884. febr. 20.

Az igazgatóság.

Helyi hírek.

— A m. kir. állami és alföld-fiumei
vasút Szabadkán állomásított altiszteji f. évi
mártius hó 3-án a „Hungária” szálloda nagyter-
mében z á r t k ö r ű tánczvigalmat rendeznek.
A meghívók már szétküldettek, melyből megem-
lítjük, hogy a hölgyek minél egyszerűbb öltözék-
ben kéretnek megjelenni. A bál kezdete esti 8
óráker.

— A budapest-zimonyi vasút budapest-
topolyai fővonal. kisajátítási munkálatának hite-
lesítése márcz. hó 26-ára és következő napjaira
tűzetett ki, a kir. központi telekh vatal által.

— A szabadkai kir. illetékkiszabási
hivatalhoz tartozó korszék névsora: Baja,
Bikity, Borota pusztá, Borsók és Ó-Legyen, Csá-

voly, Felső Szt. Iván, Jankovác, Kéles puszta, Kisszállás puszta, Matheovics, Mélykut, Réms pusztá, Tinóvári pusztá, Dzsida pusztá, Gara, Katymár, Madarás, Rigyicza, Vaskut, Baracska, Báthmonostor, Bőregli, Csataalja, Dauróvá, Szántóvá, Szeremle, Szt. Iván, Kumbaja, más, Bajmok, O-Morovicza, Pacsér, Sándor, Szabadka, Csantavér, Ada, Martonos, O-Kanizsa, Adorján, Zenta, Moholy, O-Beese, Petrovosszellő.

— **Hymen.** Kosztolányi Árpád szabadkai főgymn. tanár, Brenner János érdeműs gyógy-szerész kedves leányával, Kuláival, jegyet váltott.

— **A bírói ítéletek, végzéseik, idézé- seik stb.** kézbesítése oly gyarló módon végezték törvényhatóságunknál, hogy számlát gerjeszt bennünk, ha ugyan botrányos is nem lenne. A napokban egy kézbesítő jelentést küldött vissza a törvényszékhez így hátrattal: „N. vezetnek nem volt kézbesíthető, mert J. Dezső állítása szerint csavargó és J. Dezsőnek rokona”. Hát ha ez a csavargó nem volna J. Dezső rokona, akkor tudnák kézbesíteni?

— **A „Pest város”-hoz** ezimzett szá- loda dísztermében f. évi február 20-án, azaz farsang kedden a l a r e z o s táncvigalom tar- tatik, melyre a t. ez. közönséget tisztelettel meg- hívja Pudler Dániel tánczenész. Belepti-jegy előre váltva 60 kr. Este a pénztárnál 80 kr. Karzati előhely 80 kr. Jegyek előre válthatók: Maurer és Landesberg, Geiger Gyula kereskedésében és a tánczenészénél. Alkalmazottok kaphatják a színházi iródban. Kezdet 8 órakor. Az előké- születekből itélve igen fényes alkalozos bála szá- míthat a mulatni vágyó közönség, s hisszük is hogy valaminthé eddig, egy most is a legjobb si- kernek fog örüvendeni. Főfeladatul tűzte ki ma- gának a rendező, hogy a részvevő közönségnek egy kedélyes estét szerezzen.

— **Wenzel Alajos** a főispán által tisz- teletbeli alszámvevőnek választott ki.

— **Az igazoló választmány** a megvá- lasztott összes bizottsági tagokat igazolta. E há- tározat ellen a 2-ik 4-ik 5-ik és 8-ik körű vá- lasztók részéről felelősség adatott be. A bíráló bizottság még e héten megtartja felülvizsgálatát.

— **A helyb. „Népkör”** — miként la- punkban jelezte volt, — hó 25-én a „Hungaria” szálloda nagytermében táncvigalmat rendez, mely- re a nagyérdemű közönség figyelmét újból is fel- hívni el nem mulaszthatjuk. A „Mamuzsits-Antunovits” lap azon megjegyzésére, hogy: „lesz-e másodsor is busis felülvezetés?” — megjegyez- zük, hogy lehet, s a minta tengernyi (?) taggal és a polgárság „disze-szine-javával” dícsérvő „Ol- vasókör” nem szegyenletre zsebre dugni az ala- mizsnaként jelentkező 5-6 fnt felülvezetést, ugy a „Népkör” is bátran elfogadhatja a díszesebbé tételére felajánlott önkényes adakozásokat.

— **Országos vásárunk**, mely a mai nap- pal vette kezdetét, meglehetősen élénknek mutat- kozik. Rendes tudósításunkat jövő számban hoz- zandjuk.

— **Szervezési bizottságunk** hosszabb idő óta tanácskozik majdnem naponta, s több újítást vesz fel a régi rendszer elavult keretébe. Ez alkalomból a Mamuzsits-Antunovits „toll” siet meghurcolni a hatóság volt főnökét és tiszti- karát, mert nem iparkodtak — ugymond — a régi rendszert megváltoztatni. Vajon ki az a ki most ez újításokat teremti? Talán az új polgár- mester? No ezt ugyan eltalálták! Ha kell élhet- tetlen hivatal, ha kell a rendtelenség mintaképe megtekinteni, ha kell a rendtelenségről és tehe- telenségről szólnunk, ugy épen az új polgárme- sternek éveken át viselt hivatalába, a rendőrségre utalhatjuk olvasóinkat. Tessék akár ma is oda tekinteni, van-e ott rendes iktató, mutató lajstrom- ozó könyv? Van-e rendőrségi levéltár? Van-e főnöki rend stb. Semmi! Kár tehát pávatollas- kodni és másokat hurcoltatni meg. Ez nem ér- dem, ez nem tisztességes dolog. Működni, ha- ladni csendesen, rendesen, ez lehet érdem, de csak idővel ha kézzel fogható eredménye leend.

— **Hatóságunknál** minden megváltozott. Legalább úgy írja a „B. Ellenőr”, s szerinte most a feleket a hivatalokban „minden rang és sze- mélyválasztás nélkül fogadják el egyenlő szívé- lyességgel”, s pártra sem tekintenek. Ez jól is van így. De mi ugy tudjuk ez előtt sem volt az másként, hacsak a polgármesteri hivatalnál nem teszünk kivételt. A volt polgármester ugyanis hi- vatalában nem tartott pártértekezleteket mint a mai. A nap barmely idejében tessék betekinteni a polgármesteri hivatalba, ott van rendszerint vagy Antunovits, vagy a Mamuzsitsok egyike. Azt csak nem hihetjük, hogy folytonosan hi- vatalos dolguk akadna ott. Azt a polgármesteri hi- vatalát illenék jobban megbecsülni. H i v a t a l a z, és nem párt-klub!

— **Sok volt a diurnista!** — ezt pana- szolták többször a Mamuzsits-Antunovitsok. Per- tits Mihály iparkodott is vagy három elbocsájt- tani. Nagyon jól tette. De aztán mutassa meg, hogy ezek főlösi legek voltak, nehogy pár hét múlva a hátraleköt feldolgozására kettős számmal alkalmazzon újakat. Mi ugy nézzük, hogy az új polgármester egy e s z k ö z, a gon- dolkozó és rendelkező fő masutt keresendő.

— **Milassin Miklós** kir. törvény- széki joggyakornok tegnap e hó 33-án délelőtt vezette oltárhoz öv. Vukovits Lajosné kedves leányát Vukovits Eulália kisasszonyt. Boldogság kövesse frigyüket.

— **Pavlovits Heléna** vagyonbu- kott kereskedőnő pörül járt. Azt hitte, hogy a hamis bukással játszani lehet, s bolti árucikkei- nek nagyrészt bukása előtt elrejtette. A napok- tan kiderült a turpisság, s nagy mennyiségű- en, riza, s egyéb áruk fedeztettek fel több ha-

lyen. Bukottnó egy tanácsadó segédével együtt börtönbe került.

— **Halálozás.** Dr. Landauer Adolf helyb. szakorló ügyvédet súlyos vesztesség érte. Köztisz- teletben álló édes anyja mult héten örök nyuga- lomra szállt. Fogadjá általános részvétünket. A család részéről kiadott gyászjelentés következőkép hangzik: Öv. Landauer Mártonné szül. Huberth Czeccília f. évi február hó 23-én d. u. 1 órakor, életének 68 évében, rövid betegség után jobb létre szenderült. A feledhetlen drága halottnak elhunyt- at kesergik gyermekei: Fáni özvegy Schlesinger Simonné, Hermína és Izidor gyermekeivel; Kata- lin férjével Billitz Jakébbal; Lipót; Joseffa; Nina és Jakob gyermekeivel; Adolf; Bertalan nevével Spitzer Rízával és Márton gyermekükkel és Sa- rolta; továbbá testvérei: özvegy Roth Huberth Julia; Huberth Vilmos és Hubert Ernesztina, Schlesin- ger Ignác férjével ugyszinte számos rokonai és ismerősei. A boldogultnak hült tetemei f. évi febr- uár hó 24-én d. e. 10 órakor fognak a helyb. izr. sírkertben örök nyugalomra tételni. Béke lebegjen a legjobb anyja sírja fölött!

— **Ismét hamis 10 frtosok** Vojnitsi mre városi főpénztárnoknál megjelent Krapik András városi haszonbérlo, és egy 1196 sorszámu hamis 10 frtosal fizetett. — A vizsgálat a tszéknel fo- lyik. Ifj. Horváth Illés 6-ik körű kocsársónál egy közöshadseregbeli baka fizetett 1131 sorszá- mu tiszess, melyet Horváth utóbb hamisnak fel- ismervén bejelentett. Ova intjük tehát a közön- séget, mert a hamisítványok meglehetősen van- nak utánozva.

— **A népesedési mozgalomnak** 3 leg- fontosabb tényezője Szabadkán 1883-ban követ- kezőleg állottak. Született: 1468 fiu, és 1482 leány; — házasságra lépett 544 pár; és végül 1797-et ragadott el köztünk a kerülhetlen ba- lál. Ez évi szaporodás tehát, azaz mennyivel mul- ták felül a születéseket a halálozásokat, 1185-öt tesz ki.

— **Büvész-estély** Nagy előkészületek tör- ténnek a márczius 1-én a „Hungaria” szálloda- ban megtartandó műkedvelői büvész- e- stélylyel egy bekötendő tánc- m u l a t s á g r a. Az új készületek, melyek a büvész-estélyt produkálása céljából meghozatnak — amint halljuk — 200 frtnál többé kerülnek. Máris számosan jelentkeztek a közönség közt curzirozó iveren a részvevőkre.

— **A budapesti állattér** jeles tyuká- szata, a hol minden hasznos faj baromfi eddig is feltalálható volt, uabban több kitűnő példánnyal gazdagodott. Tojásokra megrendelést tenyésztők- től már elfogad az igazgatóság, és kívánatra ár- jegyzéket küld bárhova bementve. Ajánljuk baromfi tenyésztő gazdasszonyaink b. figyelmébe.

— **Utcaink, illetve követünk** seper- tetésére nagy a pauza. Legközelebb — mint la- punkat értesítik, — egyik utcában a délutáni órákban sepertek, s oly port vernek, hogy a ki- mosott és szárítás végett kitergetett fehér ruhá- kat uj mosásba kell adni. Vajjon megfelel az ily eljárás a szerződésnek? — Feleljen rá a kapita- nyi hivatal.

— **Majláth György** országbíró gyilkosai Pitély Mihály, Berecz János és Spanga Pál e hó 23-án tegnap a budapesti kerepesi úi fegyházban kivégeztettek.

— **Gabrovitz Ede** a szabadkai illetéki- szabási hivatal főnöke — mint lapunkban említve volt — Budapestre helyeztetett át, helyére pedig Mezey Lajos tötetett ide Deésről. A pénzügy- minisztérium utóbb Mezey Lajos ide történt át- helyezését megszüntette, s az üresedésben lévő titkári állást pályázat útján rendtele betöltetni.

— **Azt hittük**, hogy az új főkapitány ur a világitást jobban szívére tojja hordani, mint a jelenlegi polgármester, azonban csalódtunk, mert az igaz, hogy pár napig a világitás egészen ki- elégitő volt, de most meg kétségbeesztő mint volt. Ugyan mi lehet ennek az oka? Kérdi egyik ember a másiktól. Megtudta ezt mondani Pertits Mihály, vagy Koch Salamon.

— **Jeletük már** egy izben a sakter mé- szárszéklet a gőzfürdő átellenében fekvő üres tel- ken. Akkor a h. főkapitány el is tiltotta az ott eszközölni szokott vérvételeket, de az pár nap múlva feledésbe ment. Ma ismét ott a piszkot, ott a közölgő tavasz üde levegőjének mérgező fészke, — a számtalan vértöcsa. Ha a kapitányság nem tud erélyt fejteni ki, ha nem képes rendeleteinek érvényt szerezni, hadja ott helyét, mert régi köz- mondás, hogy nem a hivatal van az emberért, hanem az ember a hivatalért!

— **Meghívás.** Vasárnap f. évi mártius hó 2-án a városháza kisebb tanácstermében d. u. 2 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésre az általá- nos ipartársulat t. ez. tagjait tisztelettel meg- hívja az elnökség.

— **Az új polgármester** a hivatalos óra- kat szabályozta törvényhatóságunknál, s ezzel fennem dicsekednek is Mamuzsitsok. De hát elég ez? Meg is kell tartani azt! Pedig van ott egy pár hivatal a hol d. u. 4 órakor is lámpával ke- reshetjük a tisztviselőt, s még sem találjuk ott. Nem ártana egy kis körutat tenni a hivatalos órák beköszöntekek.

— **Mosonyi Károly** szinigazgató, kinek az aradi városi tanács engedélyt adott a nyáron ren- dezendő szini előadások tartására, díszes, páho- lyokkal ellátott szinkört fog készíttetni s abban előadásait juniusban kezdi meg. Mosonyi főrende- zőül Molnár Györgyöt nyerte meg.

— **A budapesti zimonyi vasúthoz** kisa- játított területekről elkészített összeírás, térkép egyéni kimutatás hitelesítése a következő napokon fog a helyszínen eszközöltetni: a főváros határá- ról szóló márczius 26-án d. e. 9 órakor a ferencz-

városi indóháznál. Csókolató puszta és Bankháza puszta névze-márcz. 29-én d. e. 9 és fél órakor, a peregi Bankháza és Szentivány puszta névze szintén márcz. 29-én d. u. 2 órakor a laczházai állomásnál. Dömsöd közönségre névze márcz. 31-én d. e. 8 órakor, a dömsödi állomásnál. Szent Tamás puszta és Kun-Szt.-Miklós közönségre névze márcz. 31-én d. u. 1 órakor a kun-szt.-miklós állomás- nál. Nagy-allás puszta névze ápril 1-én d. e. 8 órakor a kun-szt.-miklós állomásnál. Szabad- szállás közönségre névze délelőtt 9 és fél órakor ápril 1-én a szabadszállási indóháznál. Fülöpzsál- lás közönségre névze ápril 1-én délután 2 órakor a fülöpzsállási indóháznál. Szent-Imre, Csengőd és Tadi puszta névze ápril 2-án délelőtt 9 óra- kor a csengödi állomásnál. Kis-Körös közönségre névze ápril 2-án d. e. 11 órakor és ápril 3-án délelőtt 8 órakor a kiskörösi állomásnál. Kezel közönségre névze ápril 3-án délelőtt 10 órakor a kiskörösi állomásnál. Kalocsa közönségre névze ápril 3-án délután 2 órakor a kalocsa állomásnál. Csobor-Röször puszta és Vadkert közönségre névze ápril 4-én délelőtt 9 órakor a vadkerti állomásnál. Halas közönségre névze ápril 4-én d. e. 11 órakor a halasi indóháznál.

— **Rendőri hírek.** Ifj. K á d á r M i h á l y, özv. Fimpl Ferencné ludasi szálmalm- nak haszonbérloje a helyb. kapitányi hivatalnál feljelentette molnártját Brinda Károly 22 fnt. értékű lisztek ellopása miatt. — K o r m o s M á t y á s n é Buda Erzsébet, Ugor Jánosné és Pfeiffer Jakob kishegyési és bajmoki lakosok a helyb. kapit. hivatalnál feljelentettek Berger Jenőt, a Kramerer és Rothman varróegpég volt ügynököt, hogy az elbocsátás után is — mit csak most tudtak meg — többször részletfizeté- ket esalt ki tőlük varróegpékre. — T a r K á l m á n a n a Hungaria szálloda portása a helyb. kapit. hivatalnál panaszt tett, hogy vöröszínű pénze- tárczaja 22 fnt 50 kr. elvesztett, gyanuja Horváci Károly és Rulács Ignác ottani udvarosokra esett miért is Schaffer constáblervezőt kutatást eszközölven, a tárczát nevezetteknek közös ügy- kben megtalálta, de a pénz — már kiröplött.

Különfélék.

— **Az iszákosság megadóztatása.** Az euró- pai pénzügyminiszterek már annyira annyira vit- tók a megadózas alá vetendő tárgyak kiszemelés- sében, hogy szinte azt gondolná az ember, misze- rint mar e tekintetben alig van vagy lehet mit tanulniok, és ime Észak-Amerikában Oregon váro- sítól mesz tanuítatának annyit, hogy lehet egy oly objectumot megadóztatni, mely meglehe- tősen hozna az államnak jövedelmet. Oregonban egy törvényt hoztak, melynek erejénél fogva az iszákosság kötelesek „részeskedési engedélyt” vál- tani, mely hat óra szől es egy ily ciklusra egy dollárba kerül. Ha valaki korcsmába megy és inni akar, fel kell előbb mutatni engedélyt, mely nél- kül bort inni tilos. Minden hat hónapban közzé- tétetik azok névsora, kiknek ily engedély ad- tott ki.

— **Mész letisztítása ablaktáblákról.** Mikor a kőművesek dolgoztak egy házban és a munka hosszabb ideig tartott, igen bajos az ablakokat megtisztítani. Ha keféket használunk, vagy ruhával töröljük az ablakot, a baj még nagyobb lesz, mert a táblákat annyira összekarcoljuk, hogy a tisztítás egyáltalán lehetetlenné lesz. De a hási- asszonyok könnyen segíthetnek magukon; az ablak- táblákat nedvesítsék meg lehetőleg oros ecettel és a szürke foltok, melyeket másképp nem lehet- tett lesűrolni, maguktól elenyésznek s az ablak- tábla, ha tiszta vízzel öntjük le, egészen tisz- tává lesz.

Irodalom.

Vörösmarty Mihály összes műveinek sajtó alá rendezéséről lapunk mult számában röviden ugyan megemlékeztünk, de tekintve a vállalat nagy horderejét, jónak látjuk a kiadó előzetési fel- hívását egész terjedelmében közölni, hogy olvasó közönségünk ne késsék tömeges partolásával elő- segíteni a nagy munka megjelenését.

„Régen érzett hó vágyam van teljesüloben — így szól a kiadó, — midő hazafias örömmel jelenthetem Magyarországot művelt közönségének, hogy Vörösmarty Mihály összes műveit már legközelebb kiadom. A magyar költészet egének örökké fény sugarakat osztó üstököse volt a „Hazádnak rendületlenül” lánglelkű írója. De Vörösmarty nem csak korának volt legmagvasabb költője a hármas bércz alján s a nagy folyó men- tén. Alkotásai örökbecsűek maradnak nem csak azért mert átmenetet képeznek a szigoruan vett ó-klasszicitásból a modern költészet gazdag meze- jére, nem csak azért, mert epikai műveiben, melyek a multat tükörözik, a nemzeti eszmék leg- hatalmasabb profétájául tűnik elő, hanem azért is, mert forma és lényeg dolgában egyetlen műve sincs a halhatatlannak, melyben meg ne volna a nagy szív, nagy elme igazi zománca.

Vörösmarty, Arany, Petőfi, Tompa — ez a négy név az, melyeket halálával, bámulattal, rajon- gással követ minden honfi és honleány, s a kik a nemzetre való hatáskunál tova nem halnak meg soha, míg magyar él e földön.

Arany és Tompa összes költői művei rész- ben már megjelentek. Petőfi összes műveit is bírja a hazai közönség s — szerénytelenség nélkül szólva — nem kis részem van benne, hogy ezen halhatatlannak ma már a legszelebb körben ott- honos.

Vörösmarty ö s s z e s művei azönbán hi- csenek kiadva. Volt egy hézagos kiadás, de az is elfogyott s a könyvpiacon már tíz évnél több, hogy nem kapható.

Midőn a haza közönségét előfizetésre hívom ezuttal fel, mentsem fel engem ama körülmény fejtegetésétől: hogy miért nélkülözte oly sokáig Vörösmarty teljes kiadásu összes műveit. Arról azonban biztosítom a közönséget, hogy sem neki, sem a nagy költő örökösének nincs része e mulasztásban.

Sikerült nekem a törvényes örökösöt leg- közelebb a kiadási jogot megszerzem és én sietek azt érvényesíteni.

Vörösmarty Mihály műveit nem szabad tovább nélkülözni.

Azt hiszem, keveset kell mondanom s feles- leges nagy hangu ajánlásokkal előállanom, hogy a közönség, Vörösmartyt s önmagát tisztelve meg, tömegesen jelentkezzen a nagy költő műveinek megszerzésére.

Vörösmarty neve nem tür szövirágot. Művei kincsek, mint a legtisztább arany, melyek értéke nincs alávetve az árfolyam hullámzásának.

Epen azért, midőn egyszerűen kérem a t. közönséget, hogy mielőbb rendelje meg a műve- ket, tájékoztatás csak a következő megjegyzésekre szorítkozom.

* Kiadásomban Vörösmarty Mihály összes művei fognak megjelenni, tehát azok is, melyek az utolsó kiadások egy pótkötetben ígértettek, de soha meg nem jelentek, melyek a halhatatlan költő halála után, mint kéziratok, találtak az eddig kiadva soha és sehol nem voltak.

A kiadás rendezését, az erre legilletékesebb írónk, Gyulai Pál volt szives magára vállalni nem- csak, hanem ugyan ő fogja az egyes műveket jegyzetekkel kísérni, a mi a kiadás becsét kétsé- gen kívül emelni fogja.

Az egész mű nyolcz kötetben jelen meg és pedig ugy, hogy f. évi május havától kezdve min- den két hónapban jelen meg egy kötet.

A nyolcz vaskos kötetnek ára: **fűtve 20 frt, pompás díszkötésben, arany metszéssel és vágás- sal 30 frt.**

Előfizetési árul 5 forint küldendő be, mely összeg az utolsó két kötet szállításánál levonásba fog hozatni.

A szállítás kötetenként bémentve, utánvét- tel, fog történni.

A mi a kiállítás illeti, az a lehető legpomp- pasabb lesz, szép, nehéz papírosan, a legszebb betűkkel. Erre való törekvésben halánnak is kifejezést akara adni hazám iránt.

Midőn ezeket egyszerű szavakkal elmondtam, újból kérem a haza közönségét, hogy sze- rezze meg a kincset, melyhez épen azért lehet előfizetés útján aránylag olcsón jutni, mivel töme- ges megrendelésre bizony számítok.

A könyvpiacon bolti ára, igen természetesen, jóval nagyobb lesz.

Az egyuttal nemzeti ügyet ajánlva mind- azoknak, kik a „Nyelvében él a nemzet” jelző igazságot elismerik, vagyok hazafias tisztelettel MEHNER VILMOS Vörösmarty Mihály összes műveinek egyedüli és kizárólagosan jogaitott kiadója.

Nyilttér.

A „Szabadság” című hetilap folyó évi 7. számában, személyem ellen egy alaptalan vád hoz- zatott fel, melynek szerzőjét mindaddig a l a s, h a z u g r á g a l m a z o n a k nyilvánítom, míg „a városháza ódon, de még mindig elég meleg” terjesztő falai között különféle minőségben sütké- rező rokonaim közül — egyetlen egyet, mint roko- nomat meg nem nevez.

Kelt Szabadkán, 1884. febr. 22.

Janiga Antal,
marhás-level kiadó.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelő- séget a Szerk.

A budapest-zimonyi vasút menetrendje.

(Érvényes 1883. év október hó 15-től kezdve.
Személyvonatok.
Ujvidék — Budapest között.

Ujvidékről indul	d. e. 11 óra 02 perc
Szabadkára érkezik	d. u. 1 „ 44 „
Szabadkáról indul	d. u. 2 „ 10 „
Budapestre érkezik	este 7 „ 19 „

Budapest-Ujvidék között.

Budapestről indul	reggel 8 óra 30 perc.
Szabadkára érkezik	d. u. 1 „ 19 „
Szabadkáról indul	d. u. 1 „ 45 „
Ujvidékre érkezik	d. u. 4 „ 23 „

Szabadka-Budapest között.

Szabadkáról indul	reggel 6 óra 50 perc.
Budapestre érkezik	d. e. 11 „ — „

Feladó szerkesztő és kiadó lapfajtájados :
SZALAY LÁSZLÓ A.

Hirdetések.

ÉLŐ VIRÁGOK

DISZNÖVENYEK

KOSZORÚK, CSOKROK

kaphatók az alol nevezettnél.

Menyasszonyok és nászleányok számára rendelt csokrok, valamint a bál csokrok; papír, tartán, vagy a legdrágább selyem manchettákkal minden időben készíthetők. Bálterem díszítéseket lehető jutányos áron elfogadok. A megrendelés ifj. Döbel Károly urnál is eszközölhető.

Bednárz Károly,
városi műkertész.

Nincs többé köhögés.

Az Egger-féle mellpasztilla: évek óta egyike a legkellémesebb a legkitűnőbb szer köhögés, rekedtség, nyakbajok, mell és tüdőbántalmak ellen. Egy eredeti doboz 25, 50 kr. és 1 ft.

Az Egger-féle szoda pasztilla amerikai gépekkel tömörítve, nagy szoda tartalom és kiválóan kellemes, a légzést üdítő izet birnak, sikeres gyógyhatással a legelavultabb gyomor- és altest bántalmaknál, gyomorgöres, görvély, gyomorhív és dugulásoknál.

Egy eredeti doboz 30 kr.
Főraktár Magyarország részére, Török József gyógyszerész urnál, Budapest király utca. Azonkívül Szabadkán Jó Károly, Gálly György és Milassin Illés gyógyszerész uraknál.

K I A D Ó L A K A S O K

vannak butorozva vagy butor nélkül Rác Vilmosnál, VI. kör a sétatér mellett. Ugyanott egy 8 lóerejű

gőzcseplőgép

eladása iránt értekezhetni.

134. polg. sz.

Felhívás.

A szt. Teréz templomnak tervbe vett kijavítása alkalmából, az ottani szentély alatti sírboltok és az azokban levő hullák eltávolítandók lévén, mind azok, kiknek egykori családtagjai az említett sírboltban vannak elhelyezve, ezennel felhivatnak, hogy a hullákátiszálítása iránt f. 1884-ik évi Mártius hó 14-én annyival inkább intézkedjenek, minthogy ellen esetben, az az a fenti határidőn túl ott találandó hullák az ú. n. bajai temetőben egy közös sírba lesznek hatóságilag elhelyezendők. Kelt Szabadkán, 1884-ik évi február hó 22-én.

A VÁROSI GAZD. TANÁCS.

161. sz.
480.

Vadászati jog bérbeadása.

A városi gazd. tanács részéről ezenel közhírré tételük miszerint a város határában levő, magán tulajdont képező öszes területeken, a vadászati jog f. 1884. évtől számított 6. évi időtartamra szóbeli árverés útján 1884. ez évi mártius 9-én d. e. 10 órakor a városi gazd. osztály helyiségében bérbeadni fog.

Miről bérleni szádékozok azzal értesítetnek, miszerint a vadászterületek beosztása, valamint a magántulajdonosok által külön vadász területekké alakított táblával jelölt földterületekről szóló kimutatás és az árverés egyéb feltételei a városi gazd. ügyosztálynál naponta előzőleg is megtekinthetők.

A városi gazd. tanács.

Hirdetések

felvételnek

a „Szabadság”

részére ugy a szerkesztőnél, mint Bittermann Andor könyvnyomdájában, továbbá a Berényi és Bittermann-féle könyvkereskedésben; valamint a főváros és a külföld minden nevezetesebb hirdetés felvételi irodájában méltányos díjak mellett.